

13. PROSINCA 2006. SVIJET JE POZDRAVIO USVAJANJE NOVE MEĐUNARODNE KONVENCIJE
O ZAŠTITI I PROMICANJU PRAVA I DOSTOJANSTVA OSOBA S INVALIDITETOM

"HRVATSKA ĆE BITI MEĐU PRVIM DRŽAVAMA KOJE ĆE PRIHVATITI KONVENCIJU!"

Odmah nakon usvajanja teksta konvencije u Općoj skupštini UN, 25. kolovoza 2006., dala je Jadranka Kosor, potpredsjednica naše Vlade, ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te predsjednica povjerenstva za osobe s invaliditetom Vlade RH, ohrabrujuću izjavu iz koje prenosimo:

...Vlada Republike Hrvatske podržat će usvajanje teksta Konvencije u UN-u i zasigurno biti među prvim državama koje će je prihvatiti, stavljajući na taj način u prvi plan ljudska prava osoba s invaliditetom. Konvencija, naime, izričito zabranjuje diskriminaciju prema osobama s invaliditetom u svim područjima života, uključujući građanska prava, pristup pravdi, pravo na obrazovanje, zdravstvene usluge te pristupačnost u prometu.

- o O o -

"SVI SMO ODGOVORNI ZA PROVEDBU KONVENCIJE!"

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH - našoj je javnosti poslala poruku, s potpisom predsjednika, dr. Zorislava Bobuša, istog dana kad je u Općoj skupštini UN usvojena. Prenosimo:

..."Svi smo bez izuzetka odgovorni za što bržu i kvalitetniju provedbu Konvencije. U tome će nam posebnu podršku pružiti nova Strategija o izjednačavanju mogućnosti osoba s invaliditetom od 2007. do 2015, čija je izrada u tijeku..."

..."Konvencija nam je ujedno i najsnažniji poticaj za obilježavanje 2007. - godine jednakih mogućnosti."

GLUHI I NAGLUHI U SVIJETU - ODUŠEVLJENI!

Evo poruke iz ureda Markku Jokinena, Predsjednika Svjetske federacije Gluhih, koja je poslana 14. prosinca 2006., s potpisom Laure Pajunen, pomoćnice Predsjednika:

Dragi članovi, prijatelji i kolege! - Mi danas stvaramo povijest! Prva zakonski obvezujuća konvencija o pravima ljudi s invaliditetom službeno je jučer, 13. prosinca 2006., usvojena u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda. U prilogu je priopćenje Svjetske federacije gluhih.

NOVA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA DAJE ŠIRU ZAŠTITU PRAVIMA GLUHIH LJUDI

Svjetska federacija gluhih (SFG) pozdravlja novo usvojenu Konvenciju UN o pravima osoba s invaliditetom, jer široko pokriva prava Gluhih osoba. Još uvijek postoje ozbiljni nedostaci u zaštiti prava Gluhih osoba kako u zemljama u razvoju, tako i u razvijenim zemljama. Konvencija će biti značajan korak naprijed, osobito u promicanju jednake uključenosti i zabrani diskriminacije na temelju invaliditeta.

Svjetska federacija gluhih vidi kao najznačajnije postignuće Gluhih ljudi u tome što su im priznata prava na jezik. Na primjer, nova konvencija definira pravo na obrazovanje i dobivanje informacija znakovnim jezikom, na korištenje usluga stručnih tumača znakovnog jezika, na prihvaćanje i olakšavanje uporabe znakovnog jezika te promicanje kulturnog i jezičkog identiteta zajednice gluhih. Osim toga, znakovni jezici definirani su kao jezici, štoviše, kao jezici ravnopravni govornim jezicima.

Sveukupno pet članaka izravno se odnose na prava Gluhih. Osim što štite njihova jezička prava, većina od 50 članaka konvencije daju zaštitu Gluhim ljudima svih dobi u raznim životnim prilikama.

Diskriminacija utemeljena na invaliditetu još je uvijek velik problem u svijetu. Većina gluhih u zemljama u razvoju ne dobiva nikakvo obrazovanje i približno se 80% od 70 milijuna Gluhih u svijetu uopće ne školuje. Samo 1-2% Gluhih obrazuje se na znakovnom jeziku. Posebno je nepovoljan položaj Gluhih žena i djece. Razvoj zakonodavstva i priznavanje znakovnog jezika može unaprijediti ravnopravno sudjelovanje u društvu mnogih Gluhih.

U budućnosti SFG će poučiti nacionalne organizacije, svoje članice, pomoći u primjeni Konvencije, skupa s državama i specijaliziranim organizacijama Ujedinjenih naroda. "Dolazi novo vrijeme za Gluhe cijelog svijeta koji se služe znakovnim jezikom, vrijeme kad će im se priznati jednaka prava", kaže Liisa Kauppinen, umirovoljena predsjednica SFG, koja je u srijedu zastupala SFG u Općoj skupštini UN.

- o O o -

HRVATSKI SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH POZORNO ĆE PRATITI I PROMICATI PRIMJENU KONVENCIJE NA PODRUČJU NAŠEG DJELOVANJA

U našem glasilu UKRATKO pratili smo rad na pripremi teksta Konvencije, a posebnim smo lekcima nakon njezina donošenja dali upute organizacijama, da bi razumjele i učinkovito iskoristile mogućnosti koje Konvencija pruža. Evo izvadaka iz tih materijala:

- Svi sadržaji Konvencije odnose se zajedno na sve vrste osoba s invaliditetom. To su opća pravila, a ne detaljizirani opisi o problemima pojedinih kategorija. Ne piše u Konvenciji kako štititi i što posebno napraviti za gluhe, slijepe, tjelesne invalide itd. Drugim riječima ona nije "priručnik" za praksu, već norma koje se svaka kategorija hendikepiranih i onih koji se brinu za njih mora držati u planiranju i provođenju svojih djelatnosti.

- Mnoge skupine hendikepiranih poimence se uopće ne spominju, a još manje se opisuju specifične tehnike, metode i dr. za ostvarivanje ciljeva Konvencije. Ne ćemo u tekstu naći nagluhe, tjelesne invalide, distrofičare itd., nema ni slušnih aparata, titlova, ručne abecede, čitanja s usta itd.

- Umjesto toga Konvencija daje priopćenje, npr., kako se pod "komunikacijom" podrazumijevaju govorni i znakovni jezici, tekst na ekranu, Braille, taktilna komunikacija gluhoslijepih, pa krupna slova pa svi alternativni načini sporazumijevanja, pa komunikacijska tehnologija (to bi trebalo značiti kompjutori, faksovi itd.). Drugim riječima, kad vidi riječ "komunikacija" svatko neka pomisli na onu formu komunikacije koja mu odgovara pa se za nju bori, a ova Konvencija će ga štititi ma što odabrao...

- Konvencija praktički ponavlja ono isto što je nabrojeno u Standardnim pravilima, ali s mnogo manje detalja. Razlika je u karakteru tih akata, jer Standardna pravila su rezolucija UN, koja važi kao preporuka, a Konvencija je dokumenat, ugovor, koji države usvajaju, ratificiraju, pa im je obveza držati se onoga što su potpisale. Konvencija je "jači" dokument.

IZVACI IZ KONVENCIJE GDJE SE POSEBNO SPOMINJU GLUHI:

Pojmovi "gluhi" ili "znakovni jezik" u Konvenciji se mogu naći samo 3-4 puta. Ali, naravno, u svih 50 članaka možemo i trebamo "zamisliti" i gluhe, jer se sva zajamčena prava odnose i na njih, iako se oni imenom ne spominju! To znači da moramo biti "kreativni" pri tumačenju i primjeni, to jest uz svaki član zamisliti specifične probleme i situacije nas gluhih pa se boriti za njihovo rješavanje, a javnost i odgovorne faktore upozoravati svaki put kad primijetimo da oni u člancima Konvencije gluhe nisu - prepoznali!

Evo članaka s riječima "gluhi" ili "znakovni jezik":

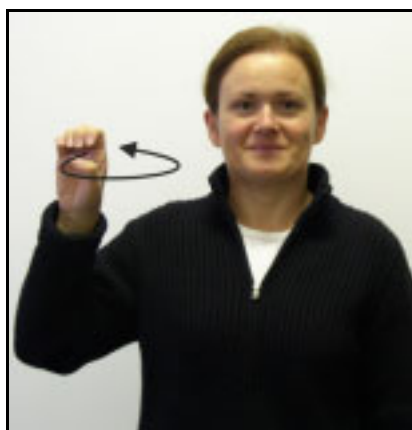
Čl. 21. (uvod) Države potpisnice poduzet će potrebne mjere da osobe s invaliditetom mogu iskoristiti svoje pravo na slobodu izražavanja i mišljenja, uključujući slobodu da traže, primaju i daju informacije i ideje ravnopravno s ostalima i putem znakovnih jezika, Braillea, augmentativne i alternativne komunikacije te svih ostalih dostupnih sredstava, načina i formata komunikacije, po svom izboru...

Čl. 24. toč. 3. b) Olakšati učenje znakovnog jezika i promovirati jezički identitet zajednice gluhih;

Čl. 24. toč. 3. c) Osigurati da obrazovanje osoba, naročito djece koja su slijepa, gluha i gluhoslijepa, bude provođeno pojedincu najpogodnijim jezicima, načinima i sredstvima komunikacije, i u sredinama koje omogućuju maksimalan obrazovni i društveni razvoj.

Čl. 24. toč. 4. Da bi se pomogla realizacija ovih prava države potpisnice poduzet će potrebne mjere da zaposle učitelje, uključujući one s invaliditetom, koje su kvalificirane u znakovnom jeziku i Brailleu, te obrazovati stručnjake i osoblje koji djeluju na svim stupnjevima školstva. Ovo obrazovanje uključit će i svjesnost o invaliditetu te uporabu odgovarajućih augmentativnih i aloternativnih načina, sredstava i formata komunikacije, obrazovnih tehnika i materijale za potporu osoba s invaliditetom.

Čl. 30. toč.4. Osobe s invaliditetom imat će pravo, ravnopravno s ostalima, na priznavanje i podupiranje njihovih specifičnih kulturalnih i jezičkih identiteta, uključujući tu znakovne jezike i kulturu gluhih.

NA KRAJU: UPOZORAVAJTE I PREKO NAŠEG GLASILA "UKRATKO" NA SLUČAJEVE KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA GLUHIH I NAGLUHIH! Glas Saveza mora biti mnogo jači nego do sada, moramo pokazati da se ne ćemo miriti s tim da Konvencija bude samo papir više u hrpi obveznih zakona i dokumenata na koje se nitko i ne osvrće!

A. Žic